

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ІНВЕСТИВАННЯ

**Методичні рекомендації
до самостійних роботи
для студентів спеціальності
072 "Фінанси, банківська справа та страхування"
першого (бакалаврського) рівня**

**Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2021**

УДК 330.322(07.034)

I-58

Укладачі: І. І. Алексеєнко
О. П. Полтініна

Затверджено на засіданні кафедри фінансів.
Протокол № 2 від 04.09.2020 р.

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Інвестування [Електронний ресурс] : методичні рекомендації до самостійної роботи для студентів спеціальності 072 "Фінанси, банківська справа та страхування" першого (бакалаврського) рівня / уклад. І. І. Алексеєнко, О. П. Полтініна. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. – 51 с.

Подано тематичний план навчальної дисципліни та її зміст за темами для виконання самостійної роботи студента. Надано основні питання, що необхідно самостійно розглянути та висвітити в межах кожної теми навчальної дисципліни, подано ситуаційні завдання для самостійного виконання, тестові завдання, а також контрольні запитання для самодіагностики.

Рекомендовано для студентів спеціальності 072 "Фінанси, банківська справа та страхування" першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

УДК 330.322(07.034)

© Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, 2021

Вступ

Інвестиції є найважливішим засобом забезпечення структурних зрушень у народному господарстві, стимулятором якісно-кількісних показників господарської діяльності, каталізатором науково-технічного прогресу. Соціально-економічний розвиток країни не є можливим без ефективної інвестиційної політики перебудови економіки, що забезпечить створення сприятливого інвестиційного клімату. У зв'язку з цим інвестиційна діяльність суб'єктів господарювання вимагає глибоких знань теорії та практики ухвалення рішень у сфері обґрунтування інвестиційної стратегії, виборі напрямів та форм інвестування, а пошук шляхів удосконалення відносин в інвестиційній сфері в умовах ринкової трансформації економіки є не лише актуальним, а й важливим завданням теоретичного та практичного значення.

Ефективна діяльність суб'єктів господарювання, забезпечення високих темпів їхнього розвитку та зростання конкурентоспроможності в умовах ринкової економіки залежить від рівня їхньої інвестиційної активності. Розвиток інвестиційної діяльності, спрямований на створення привабливого інвестиційного середовища та суттєвого нарощування обсягів інвестицій, є актуальним завданням на сучасному етапі розвитку економіки. Разом з тим, річні обсяги інвестицій поки що залишаються на низькому рівні.

Інвестиційна діяльність нерозривно пов'язана з оцінюванням стану та прогнозуванням розвитку інвестиційного ринку. Важливе значення має вміння вигідно розмістити кошти, правильно оцінити інвестиційну привабливість об'єктів вкладання коштів. Адже показником ефективної економіки є не обсяги залучення інвестицій, а раціональність їх використання з метою забезпечення процесу розширеного відтворення.

Відповідно до сучасної державної освітньої політики, підготовка фахівців у будь-якій сфері має здійснюватися на новій концептуальній основі в рамках компетентнісного підходу. Це означає, що основними результатами діяльності освітніх закладів є не самі знання, вміння, навички, а набір "ключових компетентностей" в інтелектуальній, громадянсько-правовій, інформаційно-комунікативній та інших сферах життя. Вирішення цієї проблеми передбачає детальне обґрунтування змісту та використовуваних сучасних методів навчально-виховного процесу.

Під компетентностями слід розуміти сформовані на основі знань, умінь і навичок та їхнього практичного застосування здатності фахівця

виконувати певні встановлені стандартом для бакалаврів, магістрів класи професійних завдань (визначаються освітньо-кваліфікаційною характеристикою, мають чіткі критерії оцінювання). Згідно з цими критеріями формується мета, завдання і компетентності навчальної дисципліни "Інвестування" взагалі та методичні рекомендації з виконання самостійних завдань зокрема.

Метою методичних рекомендацій до виконання самостійних завдань з навчальної дисципліни "Інвестування" є створення можливостей активізації процесу набуття студентами необхідних компетентностей (відповідно до Національної рамки кваліфікацій) у досягненні такого рівня професійних знань, умінь і навичок у сфері управління інвестиційною діяльністю, який забезпечуватиме конкурентні переваги на ринку праці.

Основні завдання самостійної роботи – розроблення комплексної схеми поглиблення знань з навчальної дисципліни шляхом постановки ситуаційних завдань і проблемних питань з:

сутності та ролі інвестування в діяльності окремих суб'єктів господарювання і в економіці країни, а також основ функціонування інвестиційного ринку;

оцінювання стану інвестиційного клімату суб'єктів макро- та мікрорівня, визначення перспектив його покращення;

підготовки кон'юнктурного огляду окремих секторів інвестиційного ринку;

визначення основних об'єктів і суб'єктів інвестування, аналізу взаємодії між суб'єктами інвестиційної діяльності та особливостей їх функціонування;

визначення сутності фінансового інвестування, надання характеристики діяльності фондової біржі та функціонування ринку цінних паперів, а також виконання основних процедур щодо вибору об'єктів фінансових інвестицій;

визначення сутності реальних інвестицій та інвестицій у засоби виробництва; обґрунтування доцільності інвестування в об'єкти реальних інвестицій; оцінювання вартості об'єктів реального інвестування з використанням різних підходів;

пріоритетних напрямів науково-технологічного та інноваційного розвитку України;

сучасних форм реалізації проєктів з інноваційної діяльності;

визначення основ залучення іноземних інвестицій, факторів міжнародної інвестиційної активності та аналізу особливостей діяльності міжнародних фінансово-кредитних інститутів;

обґрунтування, розроблення інвестиційної стратегії, планів реалізації інвестицій, аналізу та оцінювання ефективності інвестиційної діяльності в умовах невизначеності;

методів розроблення, аналізу й оцінювання ефективності реалізації інвестиційного проєкту;

методів формування та оптимізації джерел інвестиційних ресурсів і надання оцінки їх вартості;

визначення основ організації та управління інвестиційною діяльністю;

визначення організаційно-правових основ регулювання взаємодії суб'єктів інвестиційної діяльності;

визначення джерел формування інвестиційних ресурсів, їх розподілу, моніторингу й оцінювання ефективності використання.

Перелік компетентностей в аспекті тематики навчальної дисципліни та опис кваліфікаційних характеристик рівня "бакалавр" у рамках навчальної дисципліни наведено у табл. 1.

Методичні рекомендації до виконання самостійних завдань побудовані за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу у закладах вищої освіти згідно з рекомендаціями Європейської кредитно-трансфертної системи (ECTS).

Для виконання завдань, запропонованих у цих методичних рекомендаціях, необхідно використовувати лекційні матеріали, підручники, нормативно-правові акти, додаткову наукову літературу, довідники, ресурси мережі Інтернет, а також знання з попередньо вивчених дисциплін, що пов'язані з навчальною дисципліною "Інвестування", а саме: "Фінанси", "Гроші та кредит", "Фінансова математика", "Фінанси підприємств", "Фінансовий ринок".

Самостійна робота студента (СРС) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються студентом самостійно під методичним керівництвом викладача.

Необхідним елементом успішного засвоєння матеріалу навчальної дисципліни є самостійна робота студентів з вітчизняною та закордонною спеціальною економічною літературою, нормативними актами з питань державного регулювання економіки, статистичними матеріалами.

Кваліфікаційні характеристики, якими мають володіти студенти спеціальності "Фінанси, банківська справа та страхування"

Знання	Уміння	Комунікація	Автономність та відповідальність
Компетентність – здатність вирішувати проблеми та розв'язувати завдання у галузі реалізації інвестицій та оцінювання доцільності інвестування коштів у різні об'єкти, що передбачає проведення аналітичних процедур урахуваючи умови невизначеності та вимог, які змінюються			
Спеціалізовані знання щодо організації інвестування, набуті у процесі навчання та практичної діяльності на рівні інноваційних досягнень, які є основою для оригінального мислення, зокрема в контексті аналітичної та оцінної діяльності. Критичне осмислення існуючих проблем у галузі інвестування	Вирішення завдань, спрямованих на аналіз тенденцій та ефективності інвестиційної діяльності, що потребує постійного оновлення та інтеграції знань з урахуванням умови обмеженої інформації	Зрозуміле донесення власних висновків щодо результатів оцінювання інвестиційної активності та ефективності інвестиційних операцій, а також знань та пояснень, які їх обґрунтують, до фахівців, керівництва тощо	Проведення аналітичних процедур і формулювання відповідних висновків за ним у складних та непередбачуваних умовах, що часто потребує застосування нових підходів до організації діяльності

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів денної форми навчання, визначається навчальним планом. У ході самостійної роботи студент має перетворитися на активного учасника навчального процесу, навчитися свідомо ставитися до оволодіння теоретичними і практичними знаннями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі, нести індивідуальну відповідальність за якість власної професійної підготовки. Самостійна робота студента містить: опрацювання лекційного матеріалу; опрацювання та вивчення рекомендованої літератури; підготовку до практичних, семінарських занять; поглиблене опрацювання окремих тем або питань; виконання індивідуальних завдань (вирішення розрахункових індивідуальних та комплексних завдань) за вивченою темою; аналітичний розгляд наукової публікації; підготовку до контрольних робіт та інших форм поточного контролю; підготовку до модульного контролю; систематизацію вивченого матеріалу з метою підготовки до підсумкового контролю.

Змістовий модуль 1

Теоретичні основи організації інвестицій

Тема 1. Методологічні основи інвестування

Питання для самостійного опрацювання

1. Визначте характерні ознаки економічної категорії "інвестиції".
2. Визначте ознаки, за якими класифікують інвестиції.
3. Визначте змістовність інвестиційної діяльності.
4. Які існують форми інвестиційного процесу залежно від розподілу витрат і доходів у часі.
5. Визначте перелік показників, які характеризують інвестиційну діяльність на макрорівні.
6. Визначте перелік показників, які характеризують інвестиційну діяльність на мікрорівні.
7. Дайте характеристику основних учасників інвестиційного ринку.
8. Визначте складові інфраструктури інвестиційного ринку.
9. Порівняйте сутність та особливості здійснення реальних і фінансових інвестицій.
10. Опишіть основні етапи формування інвестиційної стратегії.
11. Які існують види інвестиційної стратегії?

Тестові завдання

1. *Вкладення коштів у фінансові інструменти (переважно цінні папери) належить до:*
 - а) фінансових інвестицій;
 - б) реальних інвестицій;
 - в) зовнішніх інвестицій;
 - г) портфельних інвестицій.
2. *Загальний обсяг інвестованих коштів у певному періоді діяльності підприємства, спрямованих на створення, розширення або відновлення виробничих основних фондів, придбання нематеріальних активів, приріст запасів товарно-матеріальних цінностей тощо, – це:*
 - а) валові інвестиції підприємства;
 - б) чисті інвестиції підприємства;

- в) реальні інвестиції підприємства;
- г) інвестиції оновлення підприємства.

3. До якого виду інвестицій можна віднести вкладення компанії "Інвест-Плюс" (м. Харків, Україна) у відновлення устаткування ПАТ "АвтоКран" (м. Харків, Україна):

- а) фінансові;
- б) прямі;
- в) реальні;
- г) непрямі;
- г) зовнішні;
- д) внутрішні?

4. Інвестиції, що приносять інвестору певний дохід через регулярні проміжки часу, – це:

- а) венчурні інвестиції;
- б) аннуїтетні інвестиції;
- в) фінансові інвестиції;
- г) портфельні інвестиції.

5. Ситуація, за якої обсяг валових інвестицій підприємства менший суми амортизаційних відрахувань, свідчить про те, що:

- а) на підприємстві забезпечується розширене відтворення, його виробничий потенціал збільшується;
- б) виробничий потенціал підприємства знижується;
- в) виробничий потенціал підприємства залишається незмінним.

6. До якої складової інфраструктури інвестиційного ринку належать фінансово-кредитні інститути та сервісні організації, які здійснюють страхування проєктних і кредитних ризиків:

- а) функціональної;
- б) регулюючої;
- в) інформаційної;
- г) страхової?

7. За умови паралельного перебігу інвестиційного процесу:

- а) формування інвестиційного прибутку починається до повного завершення процесу інвестування капіталу;
- б) інвестиційний прибуток формується після закінчення процесу інвестування капіталу;
- в) між періодом завершення інвестування капіталу та формуванням інвестиційного прибутку фірми існує певний часовий інтервал.

8. Процес формування системи довгострокових цілей інвестиційної діяльності та вибір найбільш ефективних шляхів їх досягнення на базі прогнозування умов здійснення цієї діяльності та кон'юнктури інвестиційного ринку, належить до:

- а) інвестиційної стратегії;
- б) інвестиційного менеджменту;
- в) інвестиційного планування;
- г) інвестиційного прогнозування.

9. Від форми перебігу інвестиційного процесу залежить:

- а) сума отриманого доходу на інвестиційний капітал;
- б) період між вкладенням інвестиційних коштів і отриманням прибутку від цих вкладень;
- в) кількість інвесторів, які задіяні в інвестиційному проєкті.

10. Кон'юнктурний бум інвестиційного ринку супроводжується:

- а) зменшенням цін на інвестиційні товари та послуги;
- б) збільшенням попиту на інвестиційні товари та послуги;
- в) зниженням доходів інвестиційних посередників;
- г) зменшенням пропозиції об'єктів інвестування на інвестиційному ринку.

Підготовка есе

Теми есе

1. Роль та значення інвестицій у сучасній економіці.
2. Можливості примноження капіталу шляхом здійснення інвестицій.
3. Еволюція поглядів вчених на сутність та мету інвестування.
4. Сутнісні характеристики української моделі здійснення інвестицій.

Написання есе передбачає надання розгорнутої відповіді на питання із наведенням практичних прикладів та поданням авторської позиції за темою, захист есе супроводжується презентацією.

Рекомендована література: основна [1; 6; 8; 9; 11; 12; 14; 15].

Тема 2. Суб'єкти та об'єкти інвестування

Питання для самостійного опрацювання

1. Охарактеризуйте права та обов'язки інвесторів.
2. Визначте функції держави як суб'єкта інвестування.

3. Охарактеризуйте права та обов'язки суб'єктів інвестиційної діяльності.
4. Охарактеризуйте типи інвесторів за різними класифікаційними ознаками.
5. За яких умов може відбутися припинення інвестиційної діяльності?
6. Визначте основні функції суб'єктів інфраструктури на інвестиційному ринку.
7. Визначте та охарактеризуйте діяльність інститутів спільного інвестування.
8. Визначте та охарактеризуйте основні об'єкти інвестиційної діяльності.
9. Визначте роль фінансових посередників у здійсненні інвестиційної діяльності.
10. Яка роль держави як учасника інвестиційних процесів?

Тестові завдання

1. Фізичні та юридичні особи України та інших держав, які забезпечують реалізацію інвестиції як виконавці замовлень або на основі доручення інвестора, – це:

- а) учасники інвестиційної діяльності;
- б) інвестори;
- в) суб'єкти інвестиційної діяльності;
- г) функціональні учасники інвестиційної діяльності.

2. Суб'єкти інвестиційної діяльності, які ухвалюють рішення про вкладення власних, позикових і залучених майнових цінностей в об'єкти інвестування, – це:

- а) інвестори;
- б) фінансові посередники;
- в) акціонери;
- г) підприємці.

3. Користуватися та розпоряджатися об'єктами та результатами інвестицій, включаючи реінвестиції і торгівельні операції, мають право:

- а) інвестори;
- б) держава;
- в) акціонери;
- г) підприємці.

4. Фінансовий посередник, який акумулює кошти індивідуальних інвесторів і здійснює інвестиційну діяльність, як правило, через цінні папери, – це:

- а) інституційний інвестор;
- б) інвестор;
- в) брокер;
- г) дилер.

5. Основним правовим документом, який регулює взаємовідносини між суб'єктами інвестиційної діяльності, є:

- а) статут;
- б) договір;
- в) дисконт;
- г) правильної відповідь немає.

6. Хто може бути суб'єктом інвестиційної діяльності:

- а) тільки інвестори;
- б) тільки учасники;
- в) інвестори й учасники;
- г) правильної відповіді немає?

7. Що із зазначеного належить до матеріальних об'єктів реальних інвестицій:

- а) будинки;
- б) обладнання;
- в) земельні ділянки;
- г) усі відповіді правильні?

8. Хто може бути суб'єктом інвестиційної діяльності:

- а) кредитори, інвестори, користувачі об'єктів, постачальники обладнання;
- б) виконавці робіт, кредитори, користувачі об'єктів, постачальники обладнання, орендарі;
- в) інвестори, постачальники обладнання, виконавці робіт, користувачі об'єктів, іноземці;
- г) тільки інвестори?

9. Об'єкти інвестиційної діяльності – це:

- а) нові основні фонди, цінні папери, акції, векселі, облігації;
- б) будинки та споруди, цільові грошові внески;
- в) науково-технічна продукція, майнові права;
- г) усі відповіді правильні.

10. Що не може бути об'єктами інвестиційної діяльності:

- а) цільові грошові вклади;
- б) об'єкти житлового будівництва, фінансування будівництва яких здійснюється з використанням недержавних коштів;
- в) основні фонди в усіх галузях і сферах народного господарства;
- г) науково-технічна продукція.

Підготовка есе

У рамках опрацювання матеріалів за темою "Суб'єкти та об'єкти інвестування" студенту пропонується підготувати есе, що може супроводжуватися презентацією за такими темами:

1. Професійна етика інвестиційної галузі (Кодекс ділової етики та стандартів професійної поведінки фахівця з інвестицій інституту CFA: принципи та стандарти поведінки).

2. Всесвітньо відомі шахрайські схеми та манії з фінансовими інвестиціями XIX – XXI століть (прикладі деяких з них: "тюльпаноманія"; пузир Південного моря; схема Понці; шахрайство 419 тощо).

3. Шахрайства форекс-брокерів в Україні: приклади, наслідки, заходи щодо боротьби з шахрайствами (Cashberry, StartCom, FTC, Wallie тощо).

4. Правила безпечного інвестування. Куди вкласти гроші в Україні?

5. Перспективні сектори для інвестицій: сучасні тенденції та реалії.

6. Пріоритетні об'єкти вкладання капіталу на сучасному ринку (куди вкласти гроші, щоб заробити? 10 способів вигідно вкласти накопичені заощадження).

7. Інституційні інвестори: ендаументи та фонди, страхові компанії та пенсійні фонди (прикладі, основи функціонування).

8. Типи інвесторів (індивідуальні, роздрібні, заможні, родинні офіси).

Написання есе передбачає надання розгорнутої відповіді на питання із наведенням практичних прикладів та поданням авторської позиції за темою, захист есе супроводжується презентацією.

Рекомендована література: основна [1; 6; 8; 9; 11; 12; 14; 15].

Тема 3. Фінансові інвестиції

Питання для самостійного опрацювання

1. Визначте характерні ознаки фінансових інвестицій.
2. Визначте сутність і види похідних цінних паперів.
3. Визначте основні види та форми цінних паперів.
4. Назвіть фактори, що визначають інвестиційні якості акцій.
5. Назвіть фактори, що визначають інвестиційні якості облігацій.
6. З чого складається оцінювання ефективності фінансових інвестицій?
7. Назвіть фактори, що впливають на ціну фінансових інструментів.
8. Охарактеризуйте діяльність фондової біржі.
9. Визначте мету та завдання ринку цінних паперів.
10. Охарактеризуйте етапи формування портфеля цінних паперів.

Тестові завдання

1. Емітенти – це:

а) фізичні особи, які від власного імені випускають цінні папери та беруть на себе зобов'язання виконати умови, що впливають з умов їх випуску;

б) юридичні особи, яка поширюють цінні папери на первинному та вторинному ринках;

в) юридичні особи, які від власного імені випускають цінні папери та беруть на себе зобов'язання виконати умови, що впливають з умов їх випуску;

г) фізичні та юридичні особи, які поширюють цінні папери на первинному ринку;

д) будь-які юридичні та фізичні особи, які вкладають свої кошти в операції з цінними паперами, щоб розмістити свої тимчасово вільні фінансові ресурси.

2. До боргових цінних паперів належать:

а) товаророзпорядчі цінні папери;

б) казначейські зобов'язання;

в) похідні цінні папери;

г) облігації підприємств;

д) заставні.

3. Проста акція надає її власникові право:

- а) конвертації простих акції у привілейовані акції;
- б) у будь-який момент зажадати викупівлі акцій;
- в) на отримання частини прибутку акціонерного товариства у вигляді дивідендів;
- г) усі відповіді правильні.

4. На отримання фіксованих дивідендів мають право власники:

- а) простих акцій;
- б) конвертованих облігацій;
- в) привілейованих акцій;
- г) ощадних сертифікатів.

5. Дисконт – це різниця між:

- а) ринковою вартістю цінних паперів і номіналом, у разі продажу дешевше за номінал;
- б) номінальною вартістю цінних паперів і ринковою ціною, якщо остання є вищою;
- в) номінальною вартістю цінних паперів і емісійною ціною, якщо остання є вищою;
- г) правильної відповіді немає.

6. Доходи за облігаціями можуть сплачуватися:

- а) з чітко зазначеним і фіксованим відсотком;
- б) у вигляді дисконту під час продажу та з викупівлею за номіналом;
- в) у вигляді відсоткових платежів, що змінюються залежно від умов випуску;
- г) усі відповіді правильні.

7. Емітентом інвестиційних сертифікатів пайового інвестиційного фонду є:

- а) інвестиційний фонд;
- б) компанія з управління активами;
- в) інвестиційна компанія;
- г) усі відповіді правильні.

8. Деривативи – це:

- а) похідні фінансові інструменти, що використовуються не для купівлі-продажу активу, а для отримання доходу від різниці в цінах;
- б) похідні фінансові інструменти, засновані на інших фінансових інструментах;
- в) будь-які фінансові інструменти, які трактуються у нормативно-правових актах як цінні папери;

г) фінансові інструменти з малою вартістю, що задовільняють потреби біржових спекулянтів з малим капіталом.

9. Опціони – це цінні папери, які:

а) зобов'язують поставити визначену кількість певного активу на визначену дату;

б) зобов'язують купити визначену кількість певного активу на визначену дату;

в) дають право на продаж або купівлю визначеної кількості певного активу за визначеною ціною, на визначену дату;

г) дають право на продаж визначеної кількості цінних паперів, за визначеною ціною.

10. Похідні інструменти дають право на:

а) на отримання дивідендів;

б) отримання відсотків;

в) купівлю чи продаж відповідної кількості фінансових активів;

г) отримання права голосу в управлінні компанією.

Підготовка есе

Теми есе

1. Роль брокерів у функціонуванні фондової біржі.
2. Диверсифікація як метод мінімізації ризиків фінансових інвестицій.
3. Особливості функціонування найбільших світових фондових ринків.
4. Систематизація факторів, що стримують розвиток фондового ринку в Україні.

Написання есе передбачає надання розгорнутої відповіді на питання із наведенням практичних прикладів та поданням авторської позиції за темою, захист есе супроводжується презентацією.

Завдання до самостійного виконання

Завдання 3.1. Очікується, що прибуток, дивіденди та ринкова ціна компанії "InvBuld" будуть мати щорічне зростання на 8 %. У цей час акції компанії продаються за ринковою вартістю 27 ум. од. за одиницю, її останній дивіденд склав 3 ум. од., і компанія має сплатити 2,25 ум. од. наприкінці поточного року.

Необхідно: 1) використовуючи модель прогнозованого зростання дивідендів, визначити вартість власного капіталу компанії;

2) показник β для компанії становить 1,5; розмір відсоткової ставки безризикового вкладання капіталу – 8,5 %, а середньорічна вартість фінансових активів на фондову ринку – 14 %. Оцініть вартість власного капіталу компанії, використовуючи цінову модель капітальних активів;

3) середня прибутковість на ринку позикового капіталу становить 17 %. Компанія розглядає можливу премію за ризик у розмірі 2,5 %. Яка буде оцінка вартості капіталу за допомогою моделі премії за ризик?

Порівняйте отримані оцінки. Яку з них потрібно прийняти під час оцінювання ефективності фінансових інвестицій?

Завдання 3.2. Ви – керуючий портфелем, що складається з акцій металургійний підприємств. У процесі роботи ви аналізуєте динаміку ринку. Наявна така інформація про ринок (табл. 2).

Таблиця 2

Котирування акцій, що входять до складу портфеля

Кількість акцій		1 000	10 000	1 000	100
Тикер акції		AZST	ALMK	ММКІ	PGOK
Ціни акцій	01.03	0,685	0,040	0,452	7,64
	01.06	0,695	0,038	0,467	8,07
	01.09	0,700	0,041	0,435	8,20

Розрахуйте дохідність від інвестування за кожен квартал за умови, що вагові коефіцієнти акцій у портфелі встановлені відповідно до частки ринкової капіталізації цінних паперів станом на 1 березня поточного року.

Прийміть рішення та обґрунтуйте доцільність зміни структури інвестиційного портфеля за умови, що в наступному кварталі прогнозується зростання ціни на акції металургійної компанії PGOK на 4 % та зниження ціни акцій ALMK на 2 %. Керівництво приймає рішення додатково вкласти кошти у розмірі 10 % поточної вартості інвестиційного портфеля.

Методичні рекомендації до виконання самостійних завдання 3.1

Вартість акцій з постійним приростом дивідендів (модель Гордона):

$$P^a = \frac{D_1^a}{r - g} = \frac{D_0^a (1 + g)}{r - g}, \quad (1)$$

де D_1^a – прогнозовані дивіденди на акцію через рік;

D_0^a – останній фактично виплачений дивіденд;

g – темп приросту дивідендів.

Модель оцінювання капітальних активів (CAPM). Ставка дисконтування з використанням цієї моделі розраховується за такою формулою:

$$i = R + \beta \times (R_m - R), \quad (2)$$

де i – ставка дисконтування;

R – безризикова ставка дохідності;

β – коефіцієнт, що відображає ризики інвестування в підприємство;

R_m – середня дохідність акцій на фондовому ринку.

Кумулятивна модель оцінювання премії за ризик ґрунтується на очікуваннях інвестора компенсації взятого на себе всього ризику інвестування. Відповідно, чим більший ризик вкладень, тим вищою має бути дохідність на власний капітал (вартість власного капіталу). Розрахунок вартості власного капіталу згідно з кумулятивною моделлю здійснюється шляхом додавання до безризикової ставки дохідності інвестицій усіх складників ризику інвестування.

Методичні рекомендації до виконання самостійних завдання 3.2

Оцінювання портфеля акцій здійснюється у такій послідовності:

1. Визначення вартості портфеля акцій ($V_{\text{портф}}$):

$$V_{\text{портф}} = \sum_{i=1}^n K_i \times C_i, \quad (3)$$

де K_i – кількість i -го виду акцій у портфелі;

C_i – ціна i -го виду акцій.

2. Визначення вагового коефіцієнта i -го виду акцій у портфелі (w_i):

$$w_i = \frac{K_i \times C_i}{V_{\text{портф}}}. \quad (4)$$

3. Визначення дохідності кожного виду акцій у портфелі (d_i):

$$d_i = \frac{V_i - V_0}{V_0}, \quad (5)$$

де V_1 – вартість акції в поточному періоді;

V_0 – вартість акції в попередньому періоді.

4. Визначення дохідності портфеля акцій ($D_{\text{портф}}$):

$$D_{\text{портф}} = \sum_{i=1}^n d_i \times w_i. \quad (6)$$

Рекомендована література: основна [1; 2; 4 – 6; 10; 13 – 15; 17].

Тема 4. Інвестиції в засоби виробництва

Питання для самостійного опрацювання

1. Визначте переваги та недоліки реальних інвестицій. Назвіть основні об'єкти реальних інвестицій.
2. Визначте критерії, за якими відбираються об'єкти для реальних інвестицій.
3. Надайте характеристику формам здійснення реального інвестування.
4. Розкрийте сутність дохідного підходу для визначення вартості майна.
5. Яким чином визначається ставка капіталізації? У чому полягає сутність методу непрямої капіталізації доходу?
6. Розкрийте сутність порівняльного підходу для визначення вартості майна.
7. Розкрийте сутність витратного підходу для визначення вартості майна.
8. Які існують види вартості? Надайте їм визначення.

Тестові завдання

1. *Інвестиції у виробничий капітал – це:*
 - а) вкладення в інноваційний капітал;
 - б) вкладення в фінансові інструменти;
 - в) вкладення капіталу в реальні активи.

2. Реальні інвестиції реалізуються у таких формах:

- а) матеріальні активи й інтелектуальна власність;
- б) матеріальні активи та фінансові інструменти;
- в) інтелектуальні технології та інформація.

3. Витратний підхід визначає вартість нерухомості:

а) як суму повної ринкової вартості земельної ділянки, відновної вартості будівель і споруд та зношування;

б) як суму вартості земельної ділянки та повної відновної вартості будівель і споруд;

в) як суму вартості земельної ділянки, відновної вартості будівель і споруд за вирахуванням зношування.

4. Оновлення – це інвестиційна операція, пов'язана із:

- а) забезпеченням безперервного виробничого процесу;
- б) заміною або доповненням наявного парку обладнання окремими новими їх видами без зміни загальної схеми технологічного процесу;
- в) оздоровленні фінансового стану підприємства через систему фінансово-економічних, виробничо-технічних, організаційних і соціальних заходів.

5. Капітальні вкладення – це:

а) усі види майнових та інтелектуальних цінностей, вкладених в об'єкти підприємницької й інших видів діяльності, у результаті якої створюється прибуток (дохід) чи досягається соціальний ефект;

б) вкладення у виробничий капітал підприємства;

в) інвестиції у відтворення основних засобів виробничого та невиробничого призначення, на створення нових, реконструкцію і розвиток наявних основних засобів, включаючи об'єкти соціальної сфери.

6. Ставка капіталізації складається:

- а) зі ставки іпотечного кредиту;
- б) з норми прибутку та норми повернення інвестованого капіталу;
- в) з безризикової ставки та премій за різні види ризику.

7. Основними елементами капітальних вкладень є витрати на:

- а) будівельно-монтажні роботи;
- б) придбання різних видів технологічного й енергетичного обладнання, машин, механізмів, інструментів та інвентарю;
- в) придбання ліцензій і патентів.

8. *Інвестиційна операція, пов'язана з будівництвом додаткових виробничих комплексів на підприємстві, виробництв на території підприємства, збільшенням пропускної спроможності діючих виробництв і господарств, – це:*

- а) розширення;
- б) технічне переобладнання;
- в) модернізація.

Підготовка есе

1. Як потенційний інвестор може використати інформацію про вартість майна?
2. Інформаційні джерела для застосування дохідного, витратного та порівняльного підходів до оцінювання вартості майна підприємства.
3. Приклади реальних інвестицій в українській економіці.
4. Систематизація факторів, що впливають на розвиток реального інвестування в Україні.

Написання есе передбачає надання розгорнутої відповіді на питання із наведенням практичних прикладів та поданням авторської позиції за темою, захист есе супроводжується презентацією.

Завдання до самостійного виконання

Завдання 4.1. Власник будинку, початкова вартість якого складає 450 тис. грн, здає його в оренду на 10 років. Після закінчення терміну оренди нерухомість втрачає свою початкову вартість на 20 %. Визначити: величину щорічного орендного платежу, який вноситься в кінці кожного року, який забезпечив би відшкодування частини втраченого капіталу та дохід на вкладений капітал у розмірі 13 % річних, обґрунтуйте обраний метод визначення коефіцієнта капіталізації.

Завдання 4.2. Визначити поточну вартість підприємства, діяльність якого впродовж аналізованих 6 років характеризується такими показниками. Станом на звітний період залишкова вартість основних засоби підприємства встановлено на рівні 7 568 тис. грн, амортизаційна політика підприємства передбачає метод прямолінійного списання їх вартості за норми 15 %. Капітал підприємства у розмірі 8 000 тис. грн сформовано за рахунок залучення зовнішніх джерел фінансування у співвідношенні 50/50. Кредитні кошти отримані на 10 років під 25 % річних, які нараховуються на непогашений залишок (станом на поточну дату залишок боргу склав

2 400 тис. грн). Основний борг за кредитом погашається рівними частинами. Прогнозний розмір чистого прибутку підприємства впродовж всього періоду складе 2 137 тис. грн. Упродовж наступних п'яти років, що слідує за звітним періодом змін у розмірі чистого грошового потоку не передбачено. Дохідність власного капіталу функціонування підприємства визначено на рівні 17 %.

Методичні рекомендації до виконання самостійних завдання 4.1

Показником, що кількісно характеризує співвідношення прибутку та вартості нерухомості (власності), що створила цей дохід за певний період часу, є коефіцієнт капіталізації.

Коефіцієнт капіталізації складається з двох елементів:

ставки доходу на інвестиції;

норми повернення інвестицій (норми відшкодування капіталу).

У практиці реалізації інвестиційних проєктів застосовуються три моделі повернення капіталу:

прямолінійного повернення капіталу (модель Ринга);

повернення капіталу за фондом відшкодування та безризиковою ставкою відсотка (модель Хоскольда);

повернення капіталу за фондом відшкодування і ставкою доходу на інвестиції – ануїтетна модель (модель Інвуда).

Якщо прогнозується, що інвестиції втратять вартість лише частково, то коефіцієнт капіталізації розраховується трохи інакше, оскільки відшкодування капіталу проводиться за рахунок перепродажу нерухомості, а частково – за рахунок поточних доходів.

Методичні рекомендації до виконання самостійних завдання 4.2

Визначення чистого грошового потоку (ЧГП) діяльності суб'єкта господарювання, який забезпечує повернення інвестованого капіталу і формує доходи, здійснюється за формулою:

$$\text{ЧГП} = \text{ЧП} + \text{АВ} + \text{ФВ} - \Delta\text{РК} - \text{КІ}, \quad (7)$$

де ЧП – чистий прибуток підприємства у поточному періоді;

АВ – амортизаційні відрахування у поточному періоді;

ФВ – фінансові витрати (сплачені відростки за кредит) у поточному періоді;

ΔPK – зміна робочого капіталу, визначається як зміни які відбулись за результатами перевищення суми запасів та дебіторської заборгованості над сумою кредиторської заборгованості в поточному періоді;
KI – капітальні інвестиції поточного періоду.

Рекомендована література: основна [1; 2; 4 – 6; 8; 9; 12; 16].

Тема 5. Інноваційна форма інвестицій

Питання для самостійного опрацювання

1. Визначте особливості інноваційних інвестицій. Охарактеризуйте основні етапи інноваційного процесу.
2. Надайте характеристику основних об'єктів інноваційної діяльності.
3. Назвіть пріоритетні напрями науково-технологічного та інноваційного розвитку України.
4. Визначте роль держави в управлінні інноваційною діяльністю.
5. Назвіть основні джерела фінансування інновацій, надайте їх порівняльну характеристику.
6. Визначте сутність і роль венчурного капіталу для розвитку підприємства.
7. Визначте особливості застосування специфічних інструментів фінансування інноваційної діяльності.
8. Надайте характеристику діяльності Державної інноваційної фінансово-кредитної установи.

Тестові завдання

1. *Інновації, зорієнтовані на виробництво та використання нових (поліпшених) продуктів у сфері виробництва або у сфері споживання, – це:*
 - а) ринкові інновації;
 - б) продуктові інновації;
 - в) інновації процесу;
 - г) технологічні інновації.
2. *Інноваційна діяльність – це:*
 - а) діяльність, спрямована на створення і використання результатів наукових досліджень та розроблень;

б) діяльність, спрямована на створення, використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розроблень, випуск на ринок нових конкурентоспроможних товарів і послуг;

в) діяльність, спрямована на розроблення і випуск на ринок нових конкурентоспроможних товарів і послуг.

3. Фізичні чи юридичні особи, які провадять інноваційну діяльність і (або) залучають майнові та інтелектуальні цінності, вкладають власні чи запозичені кошти в реалізацію інноваційних проєктів, – це:

а) суб'єкти інноваційної діяльності;

б) об'єкти інноваційної діяльності;

в) інвестори;

г) ініціатори нововведень.

4. Як визначається термін "інновація" в Законі України "Про інноваційну діяльність":

а) ідея, яка доведена до практичного застосовування у ринкових умовах;

б) сукупність прогресивних знань і навичок, застосовуваних у техніці, технології, організації виробництва, які на інших об'єктах дають ефект;

в) новостворені (застосовані) та (або) вдосконалені конкурентоспроможні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери;

г) розроблення нового продукту, аналог якого відсутній в Україні?

5. Класифікація інновацій за ступенем новизни передбачає їх розподіл на:

а) базові, покращувальні та псевдоінновації;

б) технологічні, продуктові, управлінські, економічні, соціальні;

в) одиничні, дифузні;

г) заміщувальні, скасовувальні, поворотні, ретровведення.

6. Що належить до об'єктів інноваційної діяльності:

а) інноваційні програми та проєкти, нові знання та інтелектуальні продукти;

б) традиційні функціональні науково-технічні відділи;

в) тимчасові науково-виробничі колективи;

г) інвестиційні фонди?

7. Інноваційний процес – це:

- а) паралельно-послідовне здійснення науково-дослідної, інноваційної, господарчої діяльності на основі маркетингових досліджень;
- б) процес перетворення наукового знання на інновацію, яка задовольняє суспільні потреби; послідовний ланцюг дій, що охоплює всі стадії створення новинки та впровадження у практику;
- в) процес фінансування та інвестування розроблення, розповсюдження нового типу продукції чи послуг;
- г) процес створення нової продукції (послуг).

8. Як визначається термін "інноваційна діяльність" у Законі України "Про інноваційну діяльність":

- а) діяльність, що спрямована на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень і розроблень, зумовлює випуск на ринок нових конкурентоспроможних товарів і послуг;
- б) нововведення;
- в) інвестиції, новації;
- г) діяльність, що спрямована на комерціалізацію результатів наукових досліджень та розроблень?

9. Як визначається мета державного контролю у сфері інноваційної діяльності відповідно до Закону України "Про інноваційну діяльність":

- а) забезпечення дотримання усіма її суб'єктами вимог законодавства щодо інноваційної діяльності;
- б) прибуткове використання новацій у вигляді нових технологій, нових типів продукції чи послуг;
- в) освоєння нового ринку збуту;
- г) моніторинг показників прибутковості інноваційних проєктів?

10. Як здійснюється державне регулювання інноваційної діяльності:

- а) визначення і підтримка пріоритетних напрямів інноваційної діяльності;
- б) формування і реалізація державних, галузевих, регіональних і місцевих інноваційних програм;
- в) створення нормативно-правової бази та економічних механізмів для підтримки та стимулювання інноваційної діяльності;
- г) усі відповіді правильні?

Індивідуальне завдання

У рамках опрацювання матеріалів за даною темою студенту пропонується підготувати презентації за такими темами:

1. Особливості інноваційного розвитку в Україні.
2. Роль держави у формуванні сприятливого клімату для інновацій.
3. Сучасні бізнес-моделі розвитку підприємства.
4. Особливості функціонування суб'єктів інноваційно-інвестиційної діяльності (бізнес-ангели, бізнес-інкубатори, бізнес-акселератори, венчурні фонди).
5. Венчурний капітал, як основне джерело фінансування інноваційної діяльності.
6. Краудфандинг як технологія фінансування інноваційних проєктів: переваги та недоліки.
7. Особливості реалізації інновації формату "стартап".

Рекомендована література: основна [1; 6; 8; 9; 11; 12; 14; 15].

Тема 6. Залучення іноземного капіталу

Питання для самостійного опрацювання

1. Розкрийте змістовність і специфіку іноземних інвестицій.
2. Охарактеризуйте основні види та форми іноземних інвестицій.
3. Охарактеризуйте змістовність міжнародної інвестиційної діяльності та її фактори.
4. Визначте напрями міжнародної інвестиційної діяльності.
5. Дайте характеристику прямим та портфельним іноземним інвестиціям.
6. Дайте характеристику іноземним інвестиційним кредитам.
7. Охарактеризуйте основні функції міжнародних фінансово-кредитних установ та організацій на інвестиційному ринку.
8. Визначте мету створення спеціальних економічних зон.

Тестові завдання

1. За класифікаційною ознакою суб'єктів інвестиційної діяльності визначають такі види іноземних інвестицій:

- а) приватні;
- б) змішані;
- в) державні;

- г) інвестиції міжнародних організацій;
- д) правильної відповіді немає;
- е) усі відповіді правильні.

2. *Сукупність дій учасників та інвесторів щодо реалізації власних економічних інтересів у процесі вкладання іноземних інвестицій та інвестиційних ресурсів за межі країн – це:*

- а) державна інвестиційна політика;
- б) міжнародна інвестиційна діяльність;
- в) міжнародна інвестиційна стратегія.

3. *Напрямами реалізації міжнародної інвестиційної діяльності є:*

- а) вивезення іноземного капіталу;
- б) перерозподіл іноземного капіталу;
- в) залучення іноземного капіталу;
- г) використання іноземного капіталу.

4. *Вкладення капіталу з метою отримання прибутку, що зумовлене довгостроковим економічним інтересом і забезпечує контроль інвестора над об'єктом інвестування – це:*

- а) міжнародні портфельні інвестиції;
- б) непрямі іноземні інвестиції;
- в) прямі іноземні інвестиції.

5. *До якої форми реалізації прямих іноземних інвестицій належать економічні відносини між державами, іноземними банками та фірмами з приводу фінансування інвестиційної діяльності на засадах повернення у певні строки та на умовах сплати за їх користування:*

- а) придбання неконтрольних пакетів акцій;
- б) іноземний інвестиційний кредит;
- в) державна іноземна допомога;
- г) ліцензійні угоди?

6. *До складу якого міжнародно-фінансового інституту входить Міжнародна фінансова корпорація:*

- а) Міжнародного валютного фонду;
- б) Європейського банку реконструкцій та розвитку;
- в) Світового банку?

7. *Яка форма реалізації державного приватного партнерства є найпоширенішою:*

- а) ліцензійна угода;
- б) договір концесії;
- в) договір лізингу?

8. *Пріоритетними сферами інвестування цього міжнародно-фінансового інституту є енергетика та інфраструктура:*

- а) Європейського інвестиційного банку;
- б) Європейського банку реконструкцій та розвитку;
- в) Світового банку.

9. *Вкладення капіталу в іноземні цінні папери, які здійснюються з метою отримання підвищеного доходу, можливе, за рахунок податкових пільг, зміни валютного курсу тощо – це:*

- а) міжнародні портфельні інвестиції;
- б) непрямі іноземні інвестиції;
- в) прямі іноземні інвестиції.

10. *Яким міжнародним фінансово-кредитним інститутом в Україні реалізується "Програма розширеного фінансування (EFF)":*

- а) Світовим банком;
- б) Європейським інвестиційним банком;
- в) Міжнародним валютним фондом?

Підготовка есе

У рамках опрацювання матеріалів за даною темою студенту пропонується підготувати есе (у супроводі презентації) за такими темами:

1. Міжнародні фінансово-кредитні інститути та їх функції на інвестиційному ринку.
2. Історія співробітництва України та Міжнародного валютного фонду.
3. Сприяння та реалізація інвестиційних проєктів в Україні за участі Європейського банку реконструкцій і розвитку та Європейського інвестиційного банку.
4. Перспективи міжнародного співробітництва України в напрямках інвестиційного розвитку.
5. Спеціальні (вільні) економічні зони в Україні: сучасний стан й особливості функціонування.

Написання есе передбачає надання розгорнутої відповіді на питання із наведенням практичних прикладів та поданням авторської позиції за темою, захист есе супроводжується презентацією.

Рекомендована література: основна [1; 6; 8; 9; 11; 12; 14; 15].

Змістовий модуль 2

Реалізація інвестиційної діяльності та оцінювання її ефективності

Тема 7. Обґрунтування доцільності інвестування

Питання для самостійного опрацювання

1. Визначте напрями розроблення інвестиційної стратегії суб'єкта господарювання.
2. Надайте характеристику стратегіям за функціональними напрямками інвестиційної діяльності.
3. Визначте переваги застосування консервативної інвестиційної стратегії.
4. Визначте відмінності у формах планування інвестиційної діяльності.
5. Які фактори впливають на рівень беззбитковості інвестиційного проекту?
6. Розрахунок яких показників передбачає метод аналізу чутливості інвестиційного проекту?
7. Надайте характеристику видам інвестиційних ризиків.
8. Яким методом і за значенням якого показника визначається систематичний ризик інвестиційного проекту?

Тестові завдання

1. *Якому з інвестиційних проєктів слід віддати перевагу, якщо коефіцієнт варіації дорівнює:*
 - а) 15 %;
 - б) 20 %;
 - в) 30 %?
2. *Показник, який дозволяє врахувати коливання очікуваних доходів від різних факторів ризику та розраховується як середньоквадратичне відхилення до середнього значення показника ефективності проєкту – це:*
 - а) середньоквадратичне відхилення очікуваних сум доходів на інвестиції;
 - б) коефіцієнт варіації;
 - в) β -коефіцієнт.

3. *Сутність якого методу аналізу ризиків передбачає процедуру збільшення безризикової ставки відсотка на величину ризикової премії:*

- а) метод "дерева рішень";
- б) метод аналізу чутливості;
- в) метод ставки відсотка з поправкою на ризик;
- г) метод аналогій?

4. *До якого виду проєктного ризику належить ризик отримання та користування недостовірною інформацією про фінансовий стан та ділову репутацію учасників проєкту:*

- а) інформаційного;
- б) систематичного;
- в) несистематичного.

5. *Сукупність ризиків, які передбачають загрозу економічній ефективності проєкту, що проявляється у негативному впливі різних факторів на потоки грошових коштів – це:*

- а) проєктний ризик;
- б) фінансовий ризик;
- в) економічний ризик.

6. *Форма планування інвестиційної діяльності, яка передбачає розроблення короткострокових оперативних планових завдань із питань інвестиційної діяльності на період менше одного року – це:*

- а) стратегічне планування;
- б) оперативне планування;
- в) тактичне планування.

7. *Стратегія реалізації фінансових інвестицій, яка спрямована на забезпечення безпеки інвестицій і за кошти, що вкладаються у низькоризиковані проєкти задля захисту капіталу від інфляції – це:*

- а) консервативна стратегія;
- б) агресивна стратегія;
- в) помірно-агресивна стратегія.

8. *Стратегія, спрямована на забезпечення високих темпів операційної діяльності підприємства, насамперед – обсягів виробництва та реалізації продукції шляхом активного залучення та використання всіх ресурсів суб'єкта господарювання – це:*

- а) стратегія прискореного зростання;
- б) інерційна стратегія;
- в) стратегія обмеженого зростання.

9. Міра реагування однієї змінної величини на зміну іншої – це:

- а) точка беззбитковості;
- б) еластичність;
- в) міра ризику.

10. Показник, який використовується для аналізу ризикованості вкладень в окремі цінні папери – це:

- а) середньоквадратичне відхилення дохідності за акціями підприємства;
- б) середньоквадратичне відхилення прибутковості фондового ринку в цілому;
- в) β -коефіцієнт.

Рекомендована література: основна [1; 2; 3; 7; 9; 10; 12; 14; 15].

Тема 8. Інвестиційні проєкти

Питання для самостійного опрацювання

1. Визначте структуру та змістовність інвестиційних проєктів.
2. За якими ознаками класифікують інвестиційні проєкти?
3. Охарактеризуйте порядок розроблення інвестиційного проєкту.
4. Визначте передінвестиційну, інвестиційну та виробничу фази циклу інвестиційного проєкту.
5. Охарактеризуйте процедуру оцінювання інвестиційного проєкту інвестором (кредитором).
6. Що таке чистий приведений дохід, індекс рентабельності інвестицій та як вони визначаються?
7. Охарактеризуйте змістовність внутрішньої норми дохідності інвестицій.
8. Охарактеризуйте змістовність бухгалтерської норми рентабельності інвестицій.
9. Як визначається термін окупності інвестицій?

Тестові завдання

1. Якщо чистий приведений дохід більший нуля ($NPV > 0$), то:
 - а) проєкт прибутковий і може бути рекомендований до реалізації;
 - б) проєкт неприбутковий;
 - в) ситуація невизначеності.

2. Якщо індекс рентабельності інвестицій менший одиниці ($PI < 1$), то:

- а) проєкт прибутковий і може бути рекомендований до реалізації;
- б) проєкт неприбутковий;
- в) ситуація невизначеності.

3. Грошовий потік, за якого у процесі реалізації інвестиційного проєкту інвестиції здійснюються одночасно або протягом декількох послідовних періодів з подальшим притоком коштів є:

- а) ординарний;
- б) неординарний;
- в) паралельний.

4. Яким повинен бути рівень прибутковості інвестицій, що спрямовані на фінансування інвестиційного проєкту, щоб його реалізацію можна було вважати доцільною, якщо відомо, що прибутковість депозитних операцій становить 16 %:

- а) більше 16 %;
- б) менше 16 %;
- в) 16 %?

5. Яким має бути значення внутрішньої норми рентабельності інвестицій, щоб реалізацію інвестиційного проєкту можна було вважати доцільною, якщо відомо, що вартість інвестиційних ресурсів становить 19 %:

- а) більше 19 %;
- б) менше 19 %;
- в) 19 %?

6. Яким відношенням пов'язані два інвестиційні проєкти, якщо відомо, що від реалізації одного з них доходи збільшуються інакше:

- а) заміщення;
- б) компліментарності;
- в) залежності?

7. Оцінювання організаційно-правового, адміністративного та політичного середовищ (як поля для адаптації інвестиційного проєкту до оточення, і навпаки, де відбуватиметься реалізація проєкту та пристосування до нього організаційної структури підприємства – це:

- а) інституційний аналіз;
- б) технічний аналіз;
- в) соціальний (соціально-культурний) аналіз.

8. Аналіз ринку збуту продукції і послуг, які будуть надаватися після реалізації інвестиційного проєкту – це:

- а) комерційний аналіз;
- б) технічний аналіз;
- в) інституційний аналіз.

9. До методів оцінювання ефективності інвестиційних проєктів, у яких не використовується дисконтування, належать:

- а) розрахунок чистого приведенного доходу (NPV) і внутрішньої норми рентабельності інвестицій (IRR);
- б) розрахунок індексу рентабельності інвестицій (PI) і терміну окупності інвестицій (PP);
- в) розрахунок середньої норми прибутку на інвестиції (ARR) і терміну окупності інвестицій (PP).

10. За якого рівня інфляції реалізацію інвестиційного проєкту, прогнозна рентабельність якого 14 %, можна вважати доцільною:

- а) більше 14 %;
- б) менше 14 %;
- в) 14 %?

Рекомендована література: основна [1 – 3; 5 – 7; 9 – 12].

Тема 9. Фінансове забезпечення інвестиційного процесу

Питання для самостійного опрацювання

1. Охарактеризуйте змістовність інвестиційних ресурсів підприємства.
2. Визначте принципи формування інвестиційних ресурсів підприємства.
3. Назвіть основні форми інвестиційних ресурсів підприємства.
4. Охарактеризуйте методи розрахунку загального обсягу інвестиційних ресурсів.
5. Назвіть схеми та джерела формування інвестиційних ресурсів підприємства.
6. Назвіть проблеми формування та акумулювання фінансових ресурсів підприємства для забезпечення інвестиційної діяльності.
7. Охарактеризуйте основні методи фінансування інвестиційної діяльності.

8. Розкрийте змістовність фінансового левєриджу.

9. Укажіть необхідність врахування податкового коректора під час визначення вартості позикового капіталу. Чому він не використовується у процесі розрахунку вартості власного капіталу?

Тестові завдання

1. Коефіцієнт, який відображає рівень ризикованості вкладання коштів у діяльність досліджуваного підприємства – це:

- а) середньоквадратичне відхилення дохідності за акціями підприємства;
- б) диференціал фінансового левєриджу;
- в) β -коефіцієнт.

2. Яким чином впливає на рентабельність власного капіталу позитивне значення диференціалу фінансового левєриджу:

- а) указує на доцільність збільшення частки позикового капіталу;
- б) указує на збільшення частки власного капіталу;
- в) указує на доцільність відмови від залучення позикового капіталу;
- г) указує на доцільність зменшення частки позикового капіталу?

3. Який рівень ризику притаманний процесу вкладання коштів у підприємство, значення β -коефіцієнта якого перевищує одиницю:

- а) середній;
- б) високий;
- в) низький?

4. Яка із моделей використовується для оцінювання майбутнього доходу активу для інвесторів:

- а) модель оцінювання середньозваженої вартості капіталу WACC;
- б) модель оцінювання капітальних активів CAPM;
- в) модель оцінювання оптимальної структури капіталу за критерієм визначення ефекту фінансового левєриджу?

5. До якого із джерел залучення інвестиційних ресурсів належить податковий інвестиційний кредит:

- а) власних;
- б) запозичених;
- в) позикових?

6. Частина власного капіталу підприємства, яка формується шляхом недооцінювання активів або переоцінки зобов'язань і жодним чином не відображається в його балансі – це:

- а) тезаврований прибуток;
- б) резервний капітал;
- в) приховані резерви.

7. До якого із методів формування інвестиційних ресурсів підприємства належить емісія облігації підприємства:

- а) акціонування;
- б) самофінансування;
- в) бюджетного фінансування;
- г) кредитного фінансування?

8. Вид лізингу, за якого актив, що береться в оренду, в кінці терміну дії договору лізингу, переходить у власність лізингоодержувача на визначених умовах або купується ним за залишковою вартістю – це:

- а) інвестиційний селенг;
- б) фінансовий лізинг;
- в) інвестиційний лізинг?

9. Власні джерела формування інвестиційних ресурсів суб'єкта господарювання – це:

- а) амортизаційні відрахування;
- б) благодійні внески та спонсорська допомога;
- в) дотації, субвенції субсидії;
- г) іммобілізована в інвестиції частина надлишків оборотних активів;
- д) прибуток підприємства;
- е) усі відповіді правильні.

10. Показник, який дозволяє визначати на скільки відсотків збільшиться рентабельність власного капіталу підприємства із залученням в його діяльність інвестиційного капіталу, запозиченого із зовнішніх джерел – це:

- а) ефект операційного левериджу;
- б) ефект фінансового левериджу;
- в) плече фінансового левериджу.

Рекомендована література: основна [1 – 3; 5 – 7; 9 – 13].

Тема 10. Менеджмент інвестицій

Питання для самостійного опрацювання

1. Охарактеризуйте змістовність управління проєктами.
2. Назвіть напрями, за якими здійснюється управління інвестиційними проєктами.
3. Надайте характеристику інвестиційним стратегіям.
4. Визначте завдання інвестиційного менеджменту.
5. Надайте характеристику методам планування витрат на інвестиційну діяльність.
6. У чому полягають функції інвестиційного менеджменту?
7. Надайте характеристику способам вкладання коштів у виробничі фонди.

Тестові завдання

1. *Яка інвестиційна стратегія забезпечує зростання прибутковості до середньогалузевого рівня вкладень, припускає вибір і реалізацію різних інноваційних проєктів, активну поведінку на ринку:*
 - а) пасивне інвестування;
 - б) активна стратегія;
 - в) інвестиційна бездіяльність;
 - г) випереджальна стратегія?
2. *Пошук і оцінювання інвестиційної корисності проєктів та вибір найефективніших з них є:*
 - а) завданням інвестиційного менеджменту;
 - б) методом управління інвестиціями;
 - в) функцією інвестиційного менеджменту.
3. *Мистецтво керівництва та координації людських і матеріальних ресурсів протягом усього життєвого циклу проєкту шляхом застосування системи сучасних методів і техніки управління – це:*
 - а) процес проєктування;
 - б) управління проєктом;
 - в) процес контролю над реалізацією інвестиційного проєкту.

4. Важливий економічний важіль, який використовується для грошового вираження вартості предмета, об'єкта, товару, тобто кількість грошових одиниць, що характеризує вартість – це:

- а) ціна;
- б) прибуток;
- в) вартість.

5. Умовна ціна товару (послуги), що не є ринковою та викривлена під дією певних факторів (попиту, пропозиції) – це:

- а) поточна ціна;
- б) відносна ціна;
- в) тіньова ціна;
- г) явна ціна.

6. Організаційна форма виконання робіт, виробництва продукції, надання послуг, які здійснюються самостійними компаніями на основі підрядних договорів і контрактів між інвесторами та іншими учасниками інвестиційної діяльності – це:

- а) господарська форма виконання робіт;
- б) змішана форма виконання робіт;
- в) підрядна форма виконання робіт.

7. Форма підрядних робіт, яка полягає в підписанні договору на послідовне спорудження для замовника кількох однотипних або лінійно-протяжних об'єктів – це:

- а) поточний підряд;
- б) наскрізний підряд;
- в) бригадний підряд;
- г) колективний підряд.

8. Капіталовкладення, пов'язані з реалізацією інвестиційного проєкту – це:

- а) інвестиційні доходи;
- б) інвестиційні витрати;
- в) прибуток від інвестиційної діяльності.

9. Яка система цін властива для ціноутворення в інвестиційній діяльності:

- а) трирівнева;
- б) однорівнева;
- в) дворівнева?

10. Бюджет, який розробляється за однією (або двома) статтями витрат (наприклад, бюджет рекламних заходів) – це:

- а) функціональний бюджет;
- б) стабільний бюджет;
- в) капітальний бюджет.

Рекомендована література: основна [1; 3; 5 – 7; 9 – 12; 16; 18].

Тема 11. Організаційно-правове регулювання взаємодії суб'єктів інвестиційної діяльності

Питання для самостійного опрацювання

1. Визначте основні принципи державної інвестиційної політики.
2. Визначте основні завдання державної політики в інвестиційній діяльності.
3. Визначте змістовність державного регулювання інвестиційної діяльності.
4. Охарактеризуйте прямі методи державного регулювання інвестиційної діяльності.
5. Які важелі державного впливу належать до непрямих методів регулювання інвестиційної діяльності?
6. Визначте інструменти економічних методів регулювання інвестиційної діяльності.
7. Надайте характеристику організаційно-правовим методам регулювання інвестиційної діяльності.

Тестові завдання

1. Чинним нормативно-правовим актом, що регулює інвестиційну діяльність є:

- а) Закон України "Про інноваційну діяльність";
- б) Закон України "Про режим іноземного інвестування";
- в) Закон України "Про іноземні інвестиції".

2. До форм прямого регулювання інвестиційної діяльності належать:

- а) регулювання фондового ринку;
- б) установлення антимонопольних заходів;
- в) політика заохочення іноземних інвестицій;
- г) забезпечення захисту інвестицій;
- д) установлення державних норм і стандартів.

3. Регулятором інвестиційної діяльності є:

- а) органи державної влади;
- б) органи місцевого самоврядування;
- в) міжнародні організації;
- г) усі відповіді правильні.

4. Який державний орган визначає державну політику у сфері інвестиційної діяльності:

- а) Головне управління економіки та інвестицій;
- б) Кабінет Міністрів України;
- в) Верховна Рада України?

5. Інструментом правового регулювання інвестиційної діяльності є:

- а) установлення обсягів державних замовлень;
- б) установлення норм амортизаційних відрахувань;
- в) закони та інші нормативно-правові акти;
- г) реалізація цільових програм.

6. Методи, які полягають у встановленні відповідних норм і нормативів, належать до:

- а) адміністративних;
- б) правових;
- в) економічних.

7. Політика, що спрямована на створення суб'єктам господарювання необхідних умов для залучення і концентрації коштів на потреби розширеного відтворення основних засобів виробництва – це:

- а) фіскальна політика;
- б) інвестиційна політика держави;
- в) економічна політика держави;
- г) інвестиційна політика суб'єкта господарювання.

8. До функцій інвестиційної політики держави належить:

- а) контрольна;
- б) утворювальна;
- в) розподільча;
- г) наглядова;
- д) усі відповіді правильні.

9. Пошук джерел інвестиційних ресурсів і визначення шляхів їх залучення відповідає функції інвестиційної політики:

- а) мобілізаційній;
- б) утворювальній;
- в) контрольній.

10. Який нормативно-правовий акт в Україні визначає правові, економічні та організаційні засади державного регулювання інноваційної діяльності в Україні:

а) Закон України "Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні";

б) Закон України "Про інноваційну діяльність";

в) Закон України "Про інвестиційну діяльність".

Рекомендована література: основна [1; 3; 5 – 7; 9 – 12].

Тема 12. Використання інвестицій

Питання для самостійного опрацювання

1. Які напрями розподілу прибутку підприємства вам відомі?
2. Надайте характеристику тим фондам розподілу, які використовуються для формування інвестиційних ресурсів.
3. Надайте характеристику видам моніторингу інвестиційних проєктів.
4. За якими принципами має будуватися система моніторингу інвестиційних проєктів?
5. За якими критеріями можна оцінити ефективність використання інвестиційних ресурсів?
6. Охарактеризуйте типи дивідендної політики підприємства, які сприяють активізації інвестиційної активності підприємства.
7. Визначте основні завдання дивідендної політики підприємства.
8. Надайте характеристику показників оцінювання ефективності дивідендної політики підприємства з позиції забезпечення ефективності реалізації інвестиційної діяльності.

Тестові завдання

1. Фонд розподілу прибутку підприємства, який використовуються в якості інвестиційний ресурсів підприємства – це:

а) фонд споживання;

б) фонд нагромадження;

в) фонд дивідендних виплат.

2. Який з видів прибутків є джерелом формування інвестиційних ресурсів підприємства:

- а) валовий прибуток;
- б) чистий дохід від реалізації продукції, товарів і послуг;
- в) прибуток до оподаткування;
- г) чистий прибуток?

3. Частина прибутку, яка спрямовується на забезпечення якісного та кількісного приросту основних фондів, а також для формування страхових запасів і резервів підприємства – це:

- а) фонд нагромадження;
- б) резервний фонд;
- в) фонд споживання.

4. Тип дивідендної політики, за якої фонд виплати дивідендів створюється після того, як за рахунок прибутку цілком задоволена потреба у формуванні власних фінансових ресурсів, що забезпечують реалізацію інвестиційних можливостей підприємства – це:

- а) залишкова політика дивідендних виплат;
- б) політика мінімального стабільного розміру дивідендних виплат з надбавкою в окремі періоди;
- в) політика постійного зростання розміру дивідендів.

5. Показник оцінювання ефективності дивідендної політики підприємства, який характеризує пропорції розподілу чистого прибутку на виплату дивідендів і фінансування інвестиційних потреб – це:

- а) коефіцієнт дивідендних виплат;
- б) коефіцієнт реінвестування;
- в) коефіцієнт утримання.

6. Механізм реалізації постійного нагляду та контролю за процесом освоєння інвестицій, визначення відхилень фактичних результатів від запланованих і виявлення причин цих відхилень – це:

- а) процес управління інвестиційним проектом;
- б) процес моніторингу інвестиційного проекту;
- в) процес реалізації інвестиційного проекту.

7. Чи є процес обґрунтування пропозиції щодо зміни календарного плану та бюджету інвестиційного проекту етапом побудови системи моніторингу інвестиційного проекту:

- а) так;
- б) ні?

8. До якої групи показників оцінювання ефективності використання інвестиційних ресурсів слід віднести показник рівня доходу від участі в капіталі:

- а) група показників фінансової стійкості;
- б) група показників використання інвестиційних ресурсів;
- в) група показників рентабельності капіталу?

9. Моніторинг інвестиційного проєкту, який проводиться з метою своєчасного забезпечення проєкту поставками матеріально-технічних ресурсів – це:

- а) технічний моніторинг;
- б) маркетинговий моніторинг;
- в) фінансовий моніторинг.

10. Показник, який характеризує пропорції розподілу чистого прибутку на виплату дивідендів і фінансування інвестиційних потреб – це:

- а) коефіцієнт реінвестування;
- б) коефіцієнт утримання;
- в) коефіцієнт дивідендних виплат?

Рекомендована література: основна [1; 3; 5 – 7; 9 – 12; 16; 18].

**Комплексне практичне підсумкове завдання
(ситуаційне завдання за темами змістового модуля 2
дисципліни, враховуючи самостійно
опрацьований матеріал)**

З метою диверсифікації діяльності керівництвом підприємства прийнято рішення про придбання у майбутньому році нового устаткування, вартість якого 150 тис. грн.

Фінансування проєкту буде відбуватися за рахунок отриманого прибутку та кредитних ресурсів (частка кредитних коштів в інвестиційних ресурсах складає 50 %). Кредитні кошти планується отримати під 18 % річних, терміном на 4 роки, погашення кредиту буде здійснюватись за схемою "Основний борг рівними частинами". Згідно з прогнозними розрахунками сума змінних витрат буде складати 10 % від щорічного обсягу виробництва; сума постійних витрат – 15 тис. грн щорічно; сума поповнення інших елементів оборотного капіталу – 10 % від щорічного чистого доходу.

Прогнозні обсяги виробництва та реалізації за роками прогно-зуються такі: 1-й рік – 80 (**К**) тис. грн, 2-й рік – 200 (**К**) тис. грн, 3-й рік – 350 (**К**) тис. грн, 4-й рік – 400 (**К**) тис. грн (**К** – поправочний коефіцієнт до вказаних умов завдання, який індивідуалізує виконання самостійної роботи студента та встановлюється на власний розсуд та алгоритм викладачем).

Згідно з амортизаційною політикою підприємства, амортизація но-вого устаткування буде нараховуватися за прямолінійною схемою.

У процесі оцінювання ефективності реалізації інвестиційного проекту оцінити можливість застосування схеми погашення кредиту "Загальний борг рівними частинами" та обрати більш вигідну для підприємства.

У ході проведення всіх розрахунків необхідно врахувати, що про-гнозний щорічний рівень інфляції 10 %. На основі наведених вихідних даних необхідно оцінити доцільність реалізації інвестиційного проекту, обґрунтувати вибір найбільш привабливої, з точки зору підприємства, схеми погашення кредиту під час інвестиційного фінансування.

За результатами розрахунків зробити висновки щодо доцільності реалізації інвестиційного проекту у майбутньому.

Для оцінювання доцільності реалізації інвестиційного проекту вико-ристати форму табл. 3.

Таблиця 3

Оцінювання доцільності реалізація інвестиційного проекту

№ п/п	Показники	Умовні позначення	Капітальні вкладення та сума кредиту, тис. грн	Рух грошових коштів під час реалізації інвестиційного проекту за роками (t), тис. грн			
				1-й рік	2-й рік	3-й рік	4-й рік
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Капітальні вкладення (інвестиційні кошти)	КВ		-	-	-	-
2	Сума кредиту	Кр		-	-	-	-
3	Амортизація обладнання	A_t	-				
4	Накопичена амортизація обладнання	ΣA_t	-				

1	2	3	4	5	6	7	8
5	Залишкова вартість обладнання	$KB_{з}$ V_t	–				
6	Рівень інфляції	i_t	–				
7	Обсяг виробництва та реалізації	O_t	–				
8	Чистий дохід	$ЧД_t$	–				
9	Постійні витрати	$V_{по}$ C_t	–				
10	Змінні витрати	$V_{зм_t}$	–				
11	Загальні виробничі витрати	V_t	–				
12	Обіговий капітал	OK_t	–				
13	Приріст обігового капіталу	ΔOK_t	–				
14	Погашення кредиту	$\Pi_{кр_t}$	–				
15	Прибуток до оподаткування	Π_r_t	–				
16	Податок на прибуток	Π_t	–				
17	Чистий прибуток	$Ч\Pi_r_t$	–				
18	Чистий дохід від реалізації інвестиційного проекту за роками	$ЧД\Pi_t$	–				
19	Чистий приведений дохід від реалізації проекту за роками	$Ч\Pi Д$ Π_t	–				
20	Чистий приведений дохід від реалізації проекту, тис. грн	NPV					
21	Індекс рентабельності інвестицій, %	PI					
22	Дисконтова ний період окупності інвестиційних коштів, міс.	PP					
23	Внутрішня норма дохідності інвестицій, %	IRR					

Оцінювання доцільності інвестиційного проекту рекомендовано проводити у такій послідовності:

1. Визначити суму капітальних витрат (KB) та необхідну суму кредиту (Кр) на основі умов фінансування проекту.

2. Визначити суми річних амортизаційних відрахувань (A_t) враховуючи особливості прямолінійного методу її нарахування та використовуючи формулу:

$$A_t = \frac{KB}{n}, \quad (8)$$

де n – термін реалізації проекту;

t – порядковий номер періоду.

3. Визначити накопичену амортизацію обладнання (ΣA_t), використовуючи формулу:

$$\Sigma A_t = A_t + A_{t-1}. \quad (9)$$

4. Визначити залишкову вартість обладнання ($KB_{зв_t}$) за формулою:

$$KB_{зв_t} = KB - \Sigma A_t. \quad (10)$$

5. Визначити індекс інфляції за роками (i_t) за формулою:

$$I_t = (1+i)^t. \quad (11)$$

6. Визначити обсяги виробництва та реалізації (O_t) скорегувавши їх на прогнозні індекси інфляції.

7. Визначити річні постійні та змінні витрати ($B_{пост_t}$ та $B_{зм_t}$) та сукупні витрати підприємства (B_t) на основі умов фінансування проекту.

8. Визначити річні суми поповнення елементів оборотного капіталу (OK_t) та їх прирости за роками (ΔOK) на основі умов фінансування проекту.

9. Визначити річні суми погашення кредиту ($\Pi_{кр_t}$). При цьому необхідно скласти графік погашення кредиту за схемою "Основний борг рівними частинами", використовуючи форму табл. 4.

Таблиця 4

**Графік погашення кредиту
(схема "Основний борг рівними частинами")**

Періоди	Сума боргу на початок періоду, тис. грн	Сума нарахованих за період відсотків, тис. грн	Сума погашення основного боргу за період, тис. грн	Сума погашення загального боргу, тис. грн ($\Pi_{кр}$)
1				
2				
3				
4				
Усього				

10. Визначити прибуток до оподаткування (Pr_t) за формулою:

$$Pr_t = ЧД_t - B_t - A_t - П_{кр_t}. \quad (12)$$

11. Визначити податок на прибуток (Π) та чистий прибуток підприємства ($ЧПр$).

12. Визначити чистий дохід від реалізації інвестиційного проекту за формулою:

$$ЧДП_t = ЧПр_t + A_t - \Delta OK_t. \quad (13)$$

13. Визначити чистий приведений дохід ($ЧПД$) від реалізації проекту за роками шляхом дисконтування чистого доходу від реалізації проекту ($ЧДП_t$), при цьому коефіцієнт дисконтування визначити з урахуванням відсоткової ставки за кредит та прогнозного рівня інфляції, використовуючи формули:

$$ЧПДП_t = ЧДП_t / (1+d)^t; \quad (14)$$

$$d = (1+r)(1+i)-1, \quad (15)$$

де r – відсоткова ставка за користування кредитом;

i – рівень інфляції.

14. Визначити показники чистого приведенного доходу (NPV), індексу рентабельності інвестицій (PI), дисконтованого періоду окупності інвестицій (PP) та внутрішньої норми рентабельності інвестицій (IRR) за формулами:

$$NPV = \sum ЧПДП_t - KB; \quad (16)$$

$$PI = \frac{\sum ЧПДП_t}{KB}; \quad (17)$$

$$PP = \frac{KB}{(\sum ЧПДП_t / n)}; \quad (18)$$

$$IRR = d_1 + \frac{f(NPV_1)}{f(NPV_1) - f(NPV_2)} \times (d_2 - d_1), \quad (19)$$

де d_1 – значення коефіцієнта дисконтування, за якого $f(d_1) > 0$ та $(f(d_1) > 0)$;
 d_2 – значення коефіцієнта дисконтування, за якого $f(d_2) < 0$ та $(f(d_2) > 0)$.

15. Проаналізувати отримані у пункті 14 результати та зробити висновок про доцільність реалізації інвестиційного проєкту.

16. Для вибору більш привабливої для підприємства схеми погашення інвестиційного кредиту провести повторне оцінювання доцільності реалізації інвестиційного проєкту, але за умови погашення кредиту за схемою "Загальний борг рівними частинами", використовуючи форму табл. 4.

17. Порівняти результати отримані у пунктах 15 та 16; вказати, яка зі схем погашення кредиту є більш доцільною для підприємства.

Зробити висновки щодо ефективності реалізації інвестиційного проєкту.

Рекомендована література

Основна

1. Алексєєнко І. І. Інвестування [Електронний ресурс] : навч. посіб. / І. І. Алексєєнко, О. В. Слущька. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. – 205 с.
2. Аньшин В. М. Инвестиционный анализ : [учеб.-практ. пособ.] / В. М. Аньшин. – [3-е изд.]. – Москва : Дело, 2004. – 280 с.
3. Бланк И. А. Инвестиционный менеджмент / И. А. Бланк. – Киев : Эльга-Н ; Ника-Центр, 2006. – 552 с.
4. Бочаров В. В. Инвестиции / В. В. Бочаров. – Санкт-Петербург : Питер, 2009. – 380 с.
5. Дамодаран А. Инвестиционная оценка. Инструменты и техника оценки любых активов / А. Дамодаран ; пер. с англ. – Москва : Альпина Бизнес Букс, 2004. – 1342 с.
6. Дука А. П. Теорія та практика інвестиційної діяльності. Інвестування : [навч. посібн.] / А. П. Дука. – Київ : Каравела, 2012. – 432 с.
7. Інвестиційний менеджмент : [навч. посіб.] / В. М. Гриньова, В. О. Коюда, Т. І. Лепейко та ін. – 2-ге вид., доопр. і доп. – Харків : ІНЖЕК, 2005. – 664 с.
8. Інвестування / В. М. Гриньова, В. О. Коюда, Т. І. Лепейко та ін. ; за ред. В. М. Гриньової. – Харків : ХДЕУ, 2008. – 464 с.
9. Інвестування : [підручник] / Л. О. Омелянович, О. В. Веретенникова, О. Ю. Руденко, Д. В. Фірсов ; за ред. Л. О. Омелянович. – Київ : Знання, 2012. – 278 с.
10. Інвестування : практикум / [Т. В. Майорова, В. І. Максимович, С. В. Урванцева та ін.] ; за наук. ред. Т. В. Майорової. – Київ : ХНЕУ, 2012. – 577 с.
11. Кириченко О. А. Інвестування : підручник / О. А. Кириченко, С. А. Єрохін. – Київ : Знання, 2009. – 573 с.
12. Сазонець І. Л. Інвестування : [підручник] / І. Л. Сазонець. – Київ : ЦУЛ, 2011. – 312 с.
13. Финансовые инструменты / под ред. Ф. Фабоцци ; [пер. с англ. Е. Востриковой, Д. Ковалевского, М. Орлова]. – Москва : Эксмо , 2010. – 864 с.

14. Шарп У. Инвестиции / У. Шарп, Г. Александер, Дж. Бэйли ; пер. с англ. – Москва : ИНФРА-М, 2015. – 1028 с.
15. Щукін Б. М. Інвестування : [курс лекцій] / Б. М. Щукін. – Київ : МАУП, 2004. – 216 с.
16. Ястремська О. М. Інвестиційна діяльність промислових підприємств: методологічні та методичні засади : [монографія] / О. М. Ястремська. – Харків : ІНЖЕК, 2004. – 488 с.
17. Fabozzi F. Financial management and analysis / F. Fabozzi, P. Peterson. – New-York : J. Willey and sons, 2003. – 1022 p.
18. Fabozzi F. J. Financial modeling and investment management / F. J. Fabozzi, S. M. Focardi. – New Jersey, Hoboken : JohnWiley&Sons, 2004. – 778 p.

Додаткова

19. Березін О. В. Управління проєктами : навч. посіб. / О. В. Березін, М. Г. Безпарточний. – Суми : Університетська книга, 2014. – 272 с.
20. Брейли Р. Принципы корпоративных финансов / Р. Брейли, С. Майерс ; пер. Н. Барышникова. – Москва : Олимп-Бизнес, 2012. – 1008 с.
21. Боярко І. М. Інвестиційний аналіз : навч. посіб. / І. М. Боярко, Л. Л. Гриценко. – Київ : Центр учбової літератури, 2011. – 400 с.
22. Васильчук І. Краудфандинг і краудінвестинг як фінансові інновації / І. Васильчук // Ринок цінних паперів України. – 2013. – № 11–12. – С. 59–67.
23. Должанський І. З. Бізнес-план: технологія розробки : [навч. посіб.] / І. З. Должанський. – Київ : ЦУЛ, 2009. – 384 с.
24. Игонина Л. Л. Инвестиции : учеб. пособ. / Л. Л. Игонина ; под ред. В. А. Слепова. – Москва : Юристъ, 2012. – 480 с.
25. Погасій С. О. Інвестиційний менеджмент (в прикладах і завданнях) : навч. посіб. / С. О. Погасій, О. В. Познякова, Ю. В. Краснокутська. – Харків : ХНАМГ, 2009. – 337 с.
26. Финансовые инструменты / под ред. Ф. Фабоцци ; [пер. с англ. Е. Востриковой, Д. Ковалевского, М. Орлова]. – Москва : Эксмо, 2010. – 864 с.

Інформаційні ресурси

27. Офіційний сайт Державного агентства з інвестицій та управління національними проєктами України. – Режим доступу : <http://www.ukrproject.gov.ua>.

28. Офіційний сайт Державного агентства з питань науки, інновацій та інформатизації України. – Режим доступу : <http://dknii.gov.ua>.

29. Офіційний сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.

30. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. – Режим доступу : <http://www.ssmc.gov.ua>.

31. Офіційний сайт Української біржі. – Режим доступу : <http://www.ux.ua>.

32. Офіційний сайт Фондової біржі ПФТС. – Режим доступу : <http://pfts.com>.

33. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні [Електронний ресурс] : Закон України № 448/96-ВР від 30.10.1996 р. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/448/96-вр>.

34. Про захист іноземних інвестицій в Україні [Електронний ресурс] : Закон України № 1540а–XII від 10.09.1991 р. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1540a-12>.

35. Про інвестиційну діяльність [Електронний ресурс] : Закон України № 1560–XII від 18.09.1991 р. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>.

36. Про інноваційну діяльність [Електронний ресурс] : Закон України № 40-IV від 04.07.2002 р. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.

37. Про оцінку майна, майнових прав та професійну оцінну діяльність в Україні [Електронний ресурс] : Закон України № 2658-III від 12.07.2001 р. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2658-14>.

38. Про режим іноземного інвестування [Електронний ресурс] : Закон України № 93/96-ВР від 19.03.1996 р. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/93/96-вр>.

39. Про цінні папери та фондовий ринок [Електронний ресурс] : Закон України № 3480-IV від 23.02.2006 р. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>.

Зміст

Вступ.....	3
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи організації інвестицій.....	7
Тема 1. Методологічні основи інвестування.....	7
Тема 2. Суб'єкти та об'єкти інвестування.....	9
Тема 3. Фінансові інвестиції.....	13
Тема 4. Інвестиції в засоби виробництва.....	18
Тема 5. Інноваційна форма інвестицій.....	22
Тема 6. Залучення іноземного капіталу.....	25
Змістовий модуль 2. Реалізація інвестиційної діяльності та оцінювання її ефективності.....	28
Тема 7. Обґрунтування доцільності інвестування.....	28
Тема 8. Інвестиційні проєкти.....	30
Тема 9. Фінансове забезпечення інвестиційного процесу.....	32
Тема 10. Менеджмент інвестицій.....	35
Тема 11. Організаційно-правове регулювання взаємодії суб'єктів інвестиційної діяльності.....	37
Тема 12. Використання інвестицій.....	39
Комплексне практичне підсумкове завдання (ситуаційне завдання за темами змістового модуля 2 дисципліни, враховуючи самостійно опрацьований матеріал).....	41
Рекомендована література.....	47
Основна.....	47
Додаткова.....	48
Інформаційні ресурси.....	49

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

ІНВЕСТУВАННЯ

**Методичні рекомендації
до самостійних завдань
для студентів спеціальності
072 "Фінанси, банківська справа та страхування"
першого (бакалаврського) рівня**

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладачі: **Алексєєнко** Інна Іллівна
Полтініна Ольга Павлівна

Відповідальний за видання *І. В. Журавльова*

Редактор *В. О. Дмитрієва*

Коректор *В. Ю. Труш*

План 2021 р. Поз. № 51 ЕВ. Обсяг 51 с.

Видавець і виготовлювач – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, просп. Науки, 9-А

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
ДК № 4853 від 20.02.2015 р.*